

HISTORIE

Starten på den kolde krig

ALLIEREDES SPLITTELSE EFTER ANDEN VERDENSKRIG

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Historie" i tre episoder om starten på den kolde krig , med de tre temaer om "Allieredes splittelse efter Anden Verdenskrig", "De tidlige konflikter" og til sidst "Konsekvenser og påvirkninger på verden". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

I dag skal vi tale om et vigtigt emne i historie: "Den Kolde Krig" og "Allieredes Splittelse efter Anden Verdenskrig." Selvom det måske kan virke som noget, der skete for længe siden, er det stadig utroligt relevant at lære om, selv for os unge.

Historien om Den Kolde Krig er en periode efter Anden Verdenskrig, hvor verden blev delt mellem to store magter: USA og Sovjetunionen. De havde meget forskellige måder at styre deres lande på, og det førte til spændinger, rivalisering og endda næsten krig.

Hvorfor er det vigtigt for os at lære om dette? For det første har det haft en enorm indflydelse på den verden, vi lever i i dag. Det har påvirket politik, økonomi og endda vores dagligdag. For det andet lærer vi om vigtige begreber som ideologier, spændinger og konflikthåndtering, som stadig er relevante i dagens verden.

Så selvom det måske kan virke som gammel historie, er det vigtigt at forstå, hvordan Den Kolde Krig og Allieredes Splittelse har formet verden, og hvordan det stadig påvirker os i dag. Lad os begynde vores rejse ind i denne spændende del af historien!"

Mål for undervisningen:

- Jeg skal kunne forklare, hvad Den Kolde Krig var, og hvorfor den opstod efter Anden Verdenskrig.
- Jeg skal kunne identificere vigtige begivenheder, der bidrog til spændingerne mellem USA og Sovjetunionen, såsom opdelingen af Tyskland og oprettelsen af NATO og Warszawapagten.
- Jeg skal kunne analysere konsekvenserne af Den Kolde Krig på verdenspolitikken, inklusive hvordan den påvirkede andre regioner som Korea og Cuba.

Hvad var de to vigtigste supermagter efter Anden Verdenskrig, og hvad var deres politiske ideologier?

Efter Anden Verdenskrig var der to dominerende lande, der betragtedes som de vigtigste supermagter i verden. Disse to lande var USA (Amerikas Forenede Stater) og Sovjetunionen (også kendt som Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker eller USSR).

USA var baseret på en politisk ideologi kendt som kapitalisme. I kapitalismen er økonomien primært drevet af private virksomheder og markeds kræfter. Det betyder, at folk har frihed til at starte deres egne virksomheder, tjene penge og eje ejendom. USA var også et demokrati, hvilket betyder, at folket havde mulighed for at vælge deres ledere gennem valg. De vægtede individuel frihed og troede på at beskytte individets rettigheder og ejendom.

På den anden side havde Sovjetunionen en politisk ideologi kaldet kommunisme. I kommunismen var økonomien i høj grad styret af regeringen, og produktionen og ressourcerne blev delt ligeligt mellem befolkningen. Der var ikke private virksomheder, og ejendom tilhørte staten. Sovjetunionen var enkelt-parti styret, hvilket betød, at der kun var én regeringsparti, og folket havde ikke mulighed for at vælge fra flere partier gennem valg. Ideen bag kommunismen var at sikre lighed og retfærdighed for alle ved at fjerne private ejendomsrettigheder og fordele ressourcerne mere ensartet.

De politiske ideologier, kapitalisme og kommunisme, var meget forskellige, og det var en af hovedårsagerne til spændingerne mellem USA og Sovjetunionen, der førte til Den Kolde Krig. Begge supermagter kæmpede om indflydelse og forsøgte at fremme deres egne ideologier i verden, og dette skabte en konstant magtkamp mellem dem, som varede i mange år. Det er vigtigt at forstå disse politiske ideologier, da de har haft stor indflydelse på verdenshistorien og stadig påvirker verden i dag.

Hvilke begivenheder i Europa bidrog til spændingerne mellem USA og Sovjetunionen efter krigen?

Efter Anden Verdenskrig opstod der mange begivenheder i Europa, der bidrog til spændingerne mellem USA og Sovjetunionen. Disse begivenheder var afgørende i udviklingen af Den Kolde Krig, en periode præget af politisk rivalisering og spændinger mellem de to supermagter.

Opdelingen af Tyskland: En af de mest markante begivenheder var opdelingen af Tyskland i Østtyskland, som var under sovjetisk kontrol, og Vesttyskland, som blev støttet af de vestlige allierede, herunder USA. Denne opdeling afspejlede de dybere politiske skel mellem de to supermagter og satte scenen for en opdeling af Europa i øst og vest.

Truman-doktrinen og Marshall-planen: USA indførte Truman-doktrinen og Marshall-planen for at hjælpe europæiske lande med at genopbygge efter krigen. Disse initiativer var i modstrid med Sovjetunionens indflydelse i Østeuropa og blev set som en trussel af Sovjetunionen. Det førte til spændinger, da de to supermagter konkurrerede om at udøve indflydelse i Europa.

Berlin-blokaden: Sovjetunionen forsøgte at tvinge Vesten til at forlade Vestberlin ved at blokere alle forsyningsruter til byen. Dette førte til en langvarig luftbro, hvor USA og dets allierede fløj forsyninger ind i byen. Konflikten om Berlin bidrog til at forværre spændingerne og tydeliggjorde opdelingen i byen og landet som helhed.

Oprettelsen af NATO og Warszawapagten: USA og flere europæiske lande oprettede NATO (North Atlantic Treaty Organization) som en forsvarsalliance for at beskytte

sig mod en eventuel sovjetisk aggression. Sovjetunionen reagerede ved at oprette Warszawapagten, en alliance med østbloklande. Disse militære allianceforhold øgede spændingerne og eskalerede våbenkapløbet.

Koreakrigen: Konflikten i Korea, hvor Nordkorea (støttet af Sovjetunionen) og Sydkorea (støttet af USA) kæmpede, illustrerede også spændingerne mellem de to supermagter. Det var en af de første direkte konfrontationer mellem USA og Sovjetunionen og viste, hvordan rivaliseringen spredte sig til andre dele af verden.

Disse begivenheder og mange andre skabte et klima af mistillid og rivalisering mellem USA og Sovjetunionen i Europa og bidrog til at forme begyndelsen på Den Kolde Krig. Det er vigtigt at forstå disse begivenheder, da de ikke kun påvirkede Europa, men også havde en global indvirkning på politik, sikkerhed og geopolitik i mange år fremover.

Hvordan bidrog opdelingen af Tyskland til den kolde krig?

Efter Anden Verdenskrig blev Tyskland betragtet som en af de vigtigste skuepladser for konflikten mellem de to supermagter, USA og Sovjetunionen. Opdelingen af Tyskland var en central faktor, der intensiverede spændingerne og førte til begyndelsen af Den Kolde Krig.

Efter krigen blev Tyskland besat af de fire vigtigste allierede magter: USA, Sovjetunionen, Storbritannien og Frankrig. Disse fire lande havde besejret Nazityskland sammen, men de havde forskellige mål og politiske ideologier, der hurtigt kom i konflikt:

Opdelingen i besættelseszoner: Tyskland blev delt i fire besættelseszoner efter krigen, hver kontrolleret af en af de fire allierede magter. USA, Storbritannien og Frankrig kontrollerede de vestlige zoner, mens Sovjetunionen kontrollerede den østlige zone, som senere blev til Østtyskland. Denne opdeling afspejlede de politiske skillelinjer mellem kapitalistiske og kommunistiske ideologier.

Forskellige visioner for Tyskland: USA, Storbritannien og Frankrig ønskede at genopbygge Tyskland som en demokratisk og økonomisk stærk nation for at forhindre yderligere ødelæggelse og fremme stabilitet i Europa. Sovjetunionen havde imidlertid en anden vision. De ønskede ikke at tillade en stærk og genopbygget Tyskland i Vesten, da de frygtede, at det kunne udgøre en trussel mod Sovjetunionens sikkerhed. Dette førte til en dyb kløft mellem de to sider.

Berlin som et kritisk punkt: Berlin, Tysklands hovedstad, blev også opdelt i fire besættelseszoner, selvom byen selv lå i den sovjetiske zone. Dette skabte en kompleks situation, da Vesten havde adgang til Berlin via landeveje og luftbroer, og dette var en konstant kilde til spændinger og konflikter.

Dannelsen af Østtyskland og Vesttyskland: I 1949 blev Tyskland officielt delt i to separate stater: Vesttyskland (Federal Republic of Germany) og Østtyskland (German Democratic Republic). Vesttyskland blev en demokratisk nation med en kapitalistisk økonomi, støttet af USA og Vesten, mens Østtyskland blev en kommunistisk stat, støttet af Sovjetunionen. Denne opdeling blev et symbol på den dybe kløft mellem øst og vest og førte til den fortsatte spænding i regionen.

Sammenfattende bidrog opdelingen af Tyskland til Den Kolde Krig ved at skabe et konkret eksempel på de ideologiske og geopolitiske forskelle mellem USA og Sovjetunionen. Tyskland blev midtpunktet for rivaliseringen mellem øst og vest, og denne rivalisering skulle præge verdenshistorien i mange år fremover. Det er vigtigt at forstå dette, da det var en af de centrale begivenheder, der formede det globale politiske landskab i det 20. århundrede.

Hvad var Truman-doktrinen, og hvordan påvirkede den forholdet mellem USA og Sovjetunionen?

Efter Anden Verdenskrig var verden præget af ødelæggelse og ustabilitet. Europa var i ruiner, og der var frygt for, at kommunismen, som blev praktiseret i Sovjetunionen og spredt sig til andre dele af verden, kunne få endnu mere magt og indflydelse. Det var i denne sammenhæng, at USA's præsident, Harry S. Truman, præsenterede Truman-doktrinen i en tale til Kongressen den 12. marts 1947.

Truman-doktrinen var en amerikansk udenrigspolitisk strategi, der havde til formål at inddæmme spredningen af kommunismen. Doktrinen blev først anvendt i forhold til Grækenland og Tyrkiet, der på det tidspunkt oplevede politisk uro og var i fare for at falde under kommunistisk indflydelse. USA lovede økonomisk og militær støtte til disse lande for at forhindre, at de blev kommunistiske.

Hovedpointen i Truman-doktrinen var at fastslå, at USA ville støtte nationer, der stod over for trusler fra kommunistiske kræfter. Dette blev set som en forsikring om, at USA ville modstå spredningen af kommunisme og stå sammen med lande, der delte amerikanske værdier som demokrati og kapitalisme.

Truman-doktrinen havde flere vigtige konsekvenser for forholdet mellem USA og Sovjetunionen:

Øget spænding: Sovjetunionen reagerede stærkt på Truman-doktrinen og så den som en trussel mod deres indflydelse i verden. Dette førte til en stigning i spændingerne mellem USA og Sovjetunionen, da begge parter følte sig truet af hinanden.

Begyndelsen på Den Kolde Krig: Truman-doktrinen markerede begyndelsen på Den Kolde Krig, en langvarig periode med politisk rivalisering og spændinger mellem USA

og Sovjetunionen. De to supermagter konkurrerede om indflydelse i verden og forsøgte at udvide deres respektive sfærer af indflydelse.

Oprettelsen af NATO: Som et resultat af Truman-doktrinen og de stigende spændinger oprettede USA og en række europæiske lande NATO (North Atlantic Treaty Organization) i 1949. NATO var en forsvarsalliance, der skulle beskytte de vestlige lande mod en eventuel sovjetisk aggression.

I det store hele påvirkede Truman-doktrinen forholdet mellem USA og Sovjetunionen ved at skabe en klar opdeling mellem øst og vest og indlede en periode med ideologisk rivalisering og militær oprustning. Det er en vigtig del af historien, da det markerede begyndelsen på Den Kolde Krig, som ville forme verdenspolitikken i mange år fremover.

Hvilken rolle spillede atomvåbenkapløbet i at eskalere spændingerne mellem de to supermagter?

Efter Anden Verdenskrig begyndte en ny type våbenkapløb, som aldrig før var set i verdenshistorien. Dette kapløb drejede sig om udviklingen og akkumuleringen af atomvåben, og det spillede en afgørende rolle i at eskalere spændingerne mellem USA og Sovjetunionen, som allerede var dybt splittede af ideologiske forskelle.

Frygt og afskrækkelse: Atomvåben, også kaldet atombomber, havde en ødelæggende kraft, der var hidtil uset. De kunne udrette hele byer og efterlade et område radioaktivt og ubeboeligt i mange år. Begge supermagter indså, at de var i stand til at udrette hinanden, hvis de brugte disse våben. Den gensidige frygt for ødelæggelse og konsekvenserne af en atomkrig skabte en form for afskrækkelse. Ingen ønskede at starte en krig, fordi det ville føre til ødelæggelse for begge parter.

Våbenkapløbets intensitet: Begge supermagter konkurrerede om at udvikle og producere flere og kraftigere atomvåben i et forsøg på at opnå militær overlegenhed. Denne konkurrence førte til en enorm oprustning, hvor milliarder af dollars blev brugt på at udvikle og opretholde atomvåbenarsenaler. Det førte til en eksplosion i antallet af atomvåben i verden.

Doktrinen om gensidig ødelæggelse: Begrebet "gensidig ødelæggelse" var en central del af strategien for begge supermagter. Det betød, at hvis en supermagt angreb den anden med atomvåben, ville begge parter lide uoprettelig skade. Denne doktrin tjente som yderligere afskrækkelse mod brugen af atomvåben.

Spionaget og hemmelige projekter: Begge supermagter engagerede sig i omfattende spionage for at få viden om hinandens atomvåbenprogrammer. Dette førte til et kapløb om hemmeligheder og teknologisk overlegenhed. Kendte spioner som Klaus Fuchs og Julius og Ethel Rosenberg blev involveret i at afsløre atomvåbenhemmeligheder, hvilket yderligere skærpede spændingerne.

Kriser som Cubakrisen: Atomvåbenkapløbet kulminerede i kriser som Cubakrisen i 1962, hvor USA og Sovjetunionen kom tæt på en direkte konfrontation. Denne krise illustrerede, hvor farlig spændingen mellem de to supermagter var, og hvor tæt verden var på en potentiel atomkrig.

Sammenfattende spillede atomvåbenkapløbet en central rolle i at eskalere spændingerne mellem USA og Sovjetunionen ved at skabe en ekstremt farlig og ustabil situation. Begge supermagter indså, at de havde evnen til at ødelægge hinanden, og denne frygt for gensidig ødelæggelse fungerede som en form for våbenhvile. Det er vigtigt at forstå dette kapløb, da det påvirkede verdenspolitikken og sikkerheden i mange årtier og havde stor indflydelse på, hvordan supermagter håndterede konflikter.

Hvordan påvirkede den kolde krig andre dele af verden, som f.eks. Korea og Cuba?

Den Kolde Krig, som var præget af spændinger mellem USA og Sovjetunionen, påvirkede ikke kun de to supermagter selv, men også andre dele af verden, herunder Korea og Cuba, på måder, der ville have varige konsekvenser.

Korea:

Efter Anden Verdenskrig blev Korea opdelt i to separate stater: Nordkorea og Sydkorea, ved den 38. breddegrad. Nordkorea blev støttet af Sovjetunionen og blev kommunistisk, mens Sydkorea blev støttet af USA og vedblev med at have en kapitalistisk og demokratisk regering. Dette førte til en stærk opdeling i Korea, og spændingerne mellem de to koreanske stater eskalerede.

I 1950 brød Koreakrigen ud, da Nordkorea invaderede Sydkorea i et forsøg på at genforene hele landet under en kommunistisk regering. USA, som var imod spredningen af kommunisme, reagerede ved at sende styrker for at støtte Sydkorea. Samtidig støttede Sovjetunionen og Kina Nordkorea. Krigen varede i tre år og endte med en våbenhvile i 1953, der opretholdt den delte status mellem Nord- og Sydkorea, som stadig eksisterer i dag. Koreakrigen var en af de tidlige konflikter, der udsprang af Den Kolde Krig og bidrog til at cementere opdelingen i Korea og regionens geopolitiske kompleksitet.

Cuba:

Cuba var et andet område, hvor spændingerne mellem USA og Sovjetunionen blev tydelige. Før revolutionen i 1959 blev Cuba stærkt påvirket af USA, der havde store økonomiske og politiske interesser i landet. Imidlertid styrkede Fidel Castros revolution den cubanske regering, og Castro proklamerede en socialistisk republik med stærk støtte fra Sovjetunionen.

I 1962 blev Cubakrisen udløst, da Sovjetunionen forsøgte at placere atommissiler på Cuba. Dette blev opdaget af USA, hvilket førte til en af de farligste øjeblikke i Den Kolde Krig. USA krævede, at Sovjetunionen fjernede missilerne fra Cuba, og der opstod en periode med intens spænding, hvor verden frygtede en potentiel atomkrig. Krisen endte med en aftale, hvor Sovjetunionen trak missilerne tilbage, og USA lovede at afstå fra at invadere Cuba og fjernede missiler fra Tyrkiet. Cubakrisen tjente som en påmindelse om, hvor farlig konfrontationen mellem supermagter kunne være og førte til en vis afspænding i forholdet mellem USA og Sovjetunionen.

Sammenfattende påvirkede Den Kolde Krig andre dele af verden som Korea og Cuba ved at skabe spændinger og konflikter, der blev betydelige for regionens udvikling. Disse begivenheder illustrerer, hvordan rivaliseringen mellem USA og Sovjetunionen havde globale konsekvenser og påvirkede nationer og menneskers liv i hele verden.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver:

1. Læs og forstå: Læs en kort tekst om "Allieredes splittelse efter Anden Verdenskrig" og identificer de vigtigste begivenheder og årsager, der førte til Den Kolde Krig.
2. Skab en tidslinje: Lav en tidslinje, der viser de vigtigste begivenheder i Den Kolde Krig og deres datoer.
3. Analyser propaganda: Se på propagandaaffischer eller videoer fra Den Kolde Krigs tid og diskuter, hvordan de blev brugt til at påvirke folks holdninger.
4. Role Play: Del klassen op i grupper, hvor nogle er amerikanske borgere og andre er sovjetiske borgere. Diskuter hver gruppes perspektiv på Den Kolde Krig og prøv at forstå, hvordan det påvirkede deres dagligdag.
5. Præsentation: Vælg en specifik begivenhed eller periode under Den Kolde Krig og lav en kort præsentation, hvor du forklarer, hvad der skete og hvorfor det var vigtigt.

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren

- Tidsrejse: Brug billeder, filmklip og tidsskrifter fra den tid til at give eleverne en følelse af, hvordan verden så ud under Den Kolde Krig. Dette kan hjælpe med at skabe empati og forståelse for den historiske periode.
- Debatter: Organisér en klassedebat, hvor eleverne kan repræsentere forskellige perspektiver på Den Kolde Krig, f.eks. amerikanske og sovjetiske statsledere, og diskutere, hvordan de ville have håndteret konflikten.
- Historiefortælling: Fortæl historier eller anekdoter fra mennesker, der oplevede Den Kolde Krig, og lad eleverne stille spørgsmål for at forstå, hvordan det påvirkede mennesker personligt.
- Besøg fra tidligere soldater: Inviter tidligere soldater eller personer, der oplevede Den Kolde Krig på første hånd, til at besøge klassen og dele deres oplevelser og perspektiver.
- Virtuelle feltture: Brug online ressourcer, som virtuelle kort, museer og arkiver, til at lade eleverne udforske og interagere med historiske steder og dokumenter fra Den Kolde Krigs tid.